

УДК 72.01

БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНІ ПАРКИ ЯК МІСЦЯ ПРОЯВУ САМОІДЕНТИЧНОСТІ МІСТА

РУДЕНКО Аліна

Харківський національний університет міського господарства
ім. О.М. Бекетова, Харків, Україна
alinarudenko75@gmail.com

У статті розглядається роль багатофункціональних парків у формуванні самоідентичності українських міст. Досліджено архітектурно-просторові рішення, що підкреслюють унікальність міського середовища, зокрема інтеграцію природного ландшафту, історичних пам'яток та сучасних урбаністичних тенденцій. Проаналізовано соціокультурний та екологічний вплив парків, їхню функцію як центрів громадської взаємодії та сталого розвитку. Наведено приклади знакових парків України, що відіграють важливу роль у збереженні історичної та культурної спадщини міст. Робота підкреслює необхідність подальшої інтеграції парків у міське середовище з урахуванням екологічних і цифрових тенденцій.

Ключові слова: багатофункціональні парки, самоідентичність міста, сталий розвиток, культурна спадщина, громадський простір, соціальна взаємодія.

ВСТУП

Урбанізаційні процеси, що охоплюють сучасні міста, ставлять перед архітекторами завдання гармонійного поєднання природного середовища, історичної спадщини та сучасних технологій. У цьому контексті багатофункціональні парки стають не лише рекреаційними зонами, а й важливими просторовими елементами, що формують міську самоідентичність. Вони відображають культурні особливості, історичний розвиток і соціальну структуру міста, створюючи гармонійне середовище для взаємодії мешканців. В Україні, де історична пам'ять і природні ландшафти відіграють значну роль у формуванні урбаністичного простору, розвиток багатофункціональних парків є важливим напрямом містобудування.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою дослідження є виявлення архітектурно-планувальних особливостей багатофункціональних парків в Україні, які сприяють формуванню самоідентичності міст.

Основні завдання дослідження:

- Охарактеризувати концепцію багатофункціональних парків у контексті містобудування.
- Визначити архітектурно-просторові рішення, що підкреслюють унікальність міських парків.

- Проаналізувати конкретні приклади парків в Україні, які стали символами міської ідентичності.
- Дослідити вплив парків на соціокультурну динаміку міського простору.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Роль парків у формуванні міського середовища виходить далеко за межі їхньої естетичної та рекреаційної функції. Вони впливають на просторовий образ міста, створюючи знакові місця, що підкреслюють його унікальність. Для України характерним є поєднання природних ландшафтів із міськими структурами, що спостерігається у таких парках, як «Наталка» в Києві, Стрийський парк у Львові чи парк імені Т. Шевченка в Харкові. Ці простори виступають не лише зонами відпочинку, а й центрами громадського життя.

Архітектурно-планувальні рішення відіграють ключову роль у збереженні історичної пам'яті міста. Наприклад, Софіївський парк в Умані є яскравим прикладом поєднання природного середовища з ландшафтною архітектурою, що має історичну та культурну цінність (рис.1).

Рис. 1. Софіївський парк, Умань, Україна [5]

У Києві парк Володимирська гірка не лише відкриває панорамний вид на місто, а й зберігає історичні елементи, які нагадують про витoki столиці. Такі парки є символами міської ідентичності та сприяють її збереженню.

Важливим аспектом є соціальний вплив багатофункціональних парків. Вони стають просторами для комунікації, культурних заходів, спортивних активностей, що формує активну громадську позицію мешканців. Наприклад, фестивалі в Маріїнському парку Києва чи культурні події в парку Шевченка у Львові сприяють розвитку громадської взаємодії та ідентичності.

Окрім соціального аспекту, парки мають важливе екологічне значення. Вони слугують природними «легенями» міста, зменшують рівень забруднення повітря, регулюють мікроклімат і зберігають біорізноманіття. Українські міста

дедалі більше впроваджують принципи сталого розвитку, що включає використання екологічних матеріалів, інтеграцію водних об'єктів та енергоефективних технологій у паркові комплекси.

ВИСНОВКИ

Багатофункціональні парки є невід'ємною частиною міського середовища, що впливає на формування його ідентичності. Вони відіграють роль не лише місць відпочинку, а й соціально-економічних, культурних та екологічних платформ, що зберігають історичну пам'ять і сприяють сталому розвитку міст. Український досвід демонструє, що правильне поєднання архітектурно-просторових рішень із природними особливостями може створити унікальний урбаністичний простір, який стане символом міста. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на впровадження цифрових технологій у парках, розвиток екологічних ініціатив та підвищення їхньої інтеграції в міську інфраструктуру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шевченко А. В., Устінова І. І. Реновація багатофункціональних парків: актуальність, проблеми, методи. *Грааль науки*. 2023. Вип.27. С. 669-672. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.12.05.2023.114>
2. Дида І. Українські урбаністичні традиції: актуальність в умовах сучасних викликів. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Архітектура». 2022. № 2 (8). С.79-86. DOI: <https://doi.org/10.23939/sa2022.02.079>
3. Дудка О. М. Особливості формування архітектури багатофункціональних рекреаційних комплексів в середовищі міста. *Комунальне господарство міст*. Серія: «Технічні науки та архітектура». 2019. Вип. 1. С. 258-263. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kgm_tech_2019_1_45
4. Лотоцька В. Сучасні тенденції у формуванні зелених міських просторів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 76, том 2. С.48-51. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/76-2-8>
5. Парк Софіївка і Нова Софіївка. URL: <https://www.patriot.zt.ua/>

RUDENKO A.

MULTIFUNCTIONAL PARKS AS SPACES FOR URBAN SELF-IDENTITY EXPRESSION

The article explores the role of multifunctional parks in shaping the self-identity of Ukrainian cities. It examines architectural and spatial solutions that emphasize urban uniqueness by integrating natural landscapes, historical landmarks, and modern urban trends. The study analyzes the sociocultural and environmental impact of parks, their function as hubs for community interaction and sustainable development. Examples of iconic Ukrainian parks that preserve historical and cultural heritage are provided. The research highlights the need for further integration of parks into urban environments, considering ecological and digital trends.

Key words: multifunctional parks, urban self-identity, sustainable development, cultural heritage, public space, social interaction.